

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Kommunestyret	

Saksbehandler: Ådne Røkkum

Kommunale vigslere i Bjugn

Sakens bakgrunn og innhold:

Ekteskap blir inngått ved at brudefolkene møter for en vigslere. Mens begge er til stede skal de erklære at de ønsker å inngå ekteskap med hverandre. Deretter skal vigsleren erklære dem for ektefolk.

Før ekteskapet kan inngås må ekteskapsvilkårene prøves. Det vil si at det skal kontrolleres at de som skal gifte seg oppfyller vilkårene i ekteskapsloven. Det er folkeregistermyndigheten (skattekontoret) som prøver at ekteskapsvilkårene er oppfylt.

Fra 1. januar 2018 overtar kommunene ansvaret for borgerlige vigslere og ordfører, varaordførere, folkevalgte eller kommunalt ansatte kan utføre vigslene. Ordfører og varaordfører får en direkte myndighet etter loven. I tillegg kan kommunestyret gi vigselsmyndighet til personer som er ansatt eller folkevalgt i kommunen. Med ansatt menes både fast ansatt og midlertidig ansatt. Kommunen kan også velge å ansette noen for denne oppgaven. Kommunen må selv vurdere hvem som er egnet for oppgaven. Det er ikke krav om særlig kompetanse eller erfaring det kan være hensiktsmessig at det også tilbys vigslere som er politisk nøytrale.

Det kan være hensiktsmessig at kommunen gir informasjon om hvem som er vigslere i kommunen på sine nettsider. Det vil gi innbyggerne et godt tilbud, ved at de vet hvem som er vigslere og hvem de kan henvende seg til. Det vil også kunne lette arbeidet for folkeregistermyndigheten og andre myndigheters kontroll av at vigselen er gyldig inngått.

Vigsler skal sammen med vigselsmeldingen til folkeregistermyndigheten legge ved dokumentasjon for sin vigselsmyndighet, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 5. Dette innebærer at tildeling av vigselsmyndighet må være skriftlig.

En kommunal vigsler kan gjennomføre en vigsel i hele landet. Uansett hvor vigselen gjennomføres, handler vigsleren på vegne av den kommunen han er folkevalgt eller ansatt i, for eksempel når det gjelder regler for dekning av merutgifter ved vigselen.

Tilbud om vigsel

Kommunen har plikt til å ha et tilbud om vigsel for kommunens innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap i Norge, jf. ekteskapsloven § 12 a.

Det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for at plikten gjelder. Hvem som anses å være bosatt i kommunen følger av de alminnelige regler om folkeregistrering av

bostedsadresse, jf. folkeregisterloven med forskrifter.

Ekteskapsloven bygger på en forutsetning om at de som oppfyller vilkårene for inngåelse av ekteskap og kravene til prøving, har krav på vigsel i Norge. Det gjelder også personer som bare oppholder seg midlertidig i landet.

Kommunenes tilbud om borgerlig vigsel gjelder både for utenlandske brudefolk og for norske statsborgere som er bosatt i utlandet. Disse gruppene skal også få benytte seg av vigselstilbudet i kommunen, uten å måtte betale for dette.

Kommunen kan selv bestemme om de vil tilby vigsler for andre kommuners innbyggere.

Forberedelse til vigselen

De som tar kontakt med kommunen om vigsel må få beskjed om at de må ha gyldig prøvingsattest på tidspunktet for ekteskapsinngåelsen, jf. ekteskapsloven § 14 første ledd jf. § 10. Det er folkeregistermyndigheten som utsteder prøvingsattest, og den er gyldig i fire måneder fra utstedelse.

Kommunen bør ha rutiner for når vigsel kan avtales med kommunen, for eksempel tidligst fra det tidspunkt det foreligger gyldig prøvingsattest.

Kommunen kan selv bestemme hvor og når de skal tilby vigsler. Det er likevel viktig at tilbudet er tilgjengelig. Tilbudet i kommunen skal dekke etterspørselen på en god måte, noe som bl.a. medfører at kommunen har lokaler som er egnet og kan gjøres tilgjengelige for vigsler.

Gjennomføring av vigselen

Det er viktig at kommunen legger til rette for vigselens seremonielle karakter, uavhengig av hvem som gjennomfører vigselen. Rammen rundt vigselen, som bruk av det borgerlige vigselsformularet og egnet lokale, er av stor betydning for om seremonien oppleves som høytidelig og verdig.

Det borgerlige vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler. Vigselsformularet setter en ramme rundt hva vigselsseremonien skal inneholde. Seremonien kan tilpasses med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudefolkene ønsker det. Det er opp til kommunen å vurdere hva de vil tillate av ekstra innhold.

Før vigsel foretas, skal vigsleren motta prøvingsattesten som viser at ekteskapsvilkårene er prøvet, jf. ekteskapsloven § 14. Brudefolkene bør legitimere seg for å godtgjøre at de er de samme personene som det er foretatt prøving for. Til dette kan for eksempel pass, førerkort og bankkort fremlegges. Om legitimasjonen skal godtas, beror på en konkret vurdering. To vitner må være til stede under seremonien, jf. ekteskapsloven § 11 andre ledd. Dette kan være forloverne eller to andre myndige personer.

Det følger av ekteskapsloven § 14 andre ledd at en vigsler som kjenner til at et vilkår for å inngå ekteskap ikke er oppfylt, ikke skal foreta vigsel. Dersom vigsler finner at det er grunn til tvil om et vilkår er oppfylt, kan vigselen utsettes og brudefolkene pålegges å skaffe bevis for at vilkåret er oppfylt. Kommunale vigslere har ellers ikke grunnlag for å nekte å gjennomføre en vigsel, jf. ekteskapsloven § 13 og § 14.

Melding om vigsel og registrering

Prøvingsattesten fra folkeregistermyndigheten utgjør også melding om vigsel og vigselsbok (skjema Q-0309). Skjemaets del om Melding om vigsel/ Vigselsbok skal fylles ut av vigsler.

Samtlige spørsmål på vigselsmeldingen skal besvares så langt de passer. Brudefolkene og vitnene skal også undertegne vigselsmeldingen. En bekreftet kopi skal returneres til folkeregistermyndigheten senest innen tre dager, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 4.

Vigslar skal sammen med vigselsmeldingen legge ved dokumentasjon for sin vigselsmyndighet, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 5. For ordfører og varaordfører er det tilstrekkelig med dokumentasjon på vervet.

En bekreftet kopi av skjemaet gis til brudefolkene og utgjør midlertidig vigselsattest. Endelig vigselsattest utstedes av folkeregistermyndigheten.

Kommunen har ansvar for å føre vigselsbok med oversikt over ekteskap som er inngått i Kommunen. Det originale skjemaet "Prøvingsattest/Melding om vigsel/Vigselsbok", som beholdes av vigsler (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-01-19-4263?q=vigselsformular>) utgjør vigselsboken. Det er ellers ikke spesifikke krav til hvordan vigselsboken skal føres eller oppbevares.

Økonomi

Vigselstilbudet skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap her, men kommunen kan ta betaling for nødvendige merkostnader dersom kommunen tilbyr vigsel ut over det vanlige tilbudet om tid og sted. Med vanlig tid menes både tidspunktet for vigsel og vigsels varighet. Brudefolkene skal informeres om kostnaden i god tid før vigselen.

Dersom kommunen tilbyr vigsel for andre enn de som er nevnt i forskriftens § 2 (egne innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge), kan kommunen ta betaling for nødvendige kostnader til vigselen. Brudefolkene skal informeres om kostnaden i god tid før vigselen. Kostnader som kan kreves dekket av kommunen etter forskriften § 2 og § 3 er for eksempel utgifter for vigsler, transport og oppvarming av lokale. Det er ikke anledning for kommunen til å ta betaling ut over dekning av nødvendige (mer)kostnader.

Krav om betaling for vigsler etter forskriften § 2 andre ledd og § 3, bør fastsettes i egne bestemmelser, jf. forskriften § 4. Slike bestemmelser bør angi at det kan tas betaling, hvilke type kostnader betalingen skal dekke og hvilke satser som gjelder for de enkelte kostnadene.

Ugyldige ekteskapsinngåelser

En vigsel er av seremoniell karakter, men en vigsel er også en offentligrettslig handling, og vigsler har ansvar for å forvisse seg om at vilkårene for inngåelse av ekteskap er oppfylt. Ekteskapsloven § 16 har bestemmelser om ugyldige vigsler. For at en ekteskapsinngåelse skal være gyldig må fremgangsmåten i ekteskapsloven § 11 første ledd, jf. § 12, følges. Det innebærer at begge brudefolkene må være til stede under vigselen, og erklære at de ønsker å inngå ekteskap med hverandre, samt at vigsleren må erklære dem for ektefolk. Vigselen vil være ugyldig hvis den er foretatt av en person som ikke har myndighet til å foreta vigsler. Hvis en vigsel blir gjennomført av en kommunalt ansatt eller folkevalgt som ikke har fått myndighet til dette av kommunestyret, vil det innebære at ekteskapet ikke er gyldig. En vigsel vil også være ugyldig hvis det ikke forelå gyldig prøvingsattest på vigseltidspunktet, jf. ekteskapsloven § 10.

Hvis de formelle reglene for inngåelse av ekteskap ikke er fulgt, innebærer det at ekteskapet ikke anses for å være inngått og ekteskapet vil da heller ikke ha noen rettsvirkninger. Etter begjæring fra en av partene, kan et ugyldig ekteskap likevel godkjennes.

Det er Fylkesmannen i Oslo og Akershus som behandler søknader om etterfølgende godkjenning av ugyldige ekteskap. For at fylkesmannen kan gi etterfølgende godkjenning, må det foreligge «*særlige grunner*», jf. ekteskapsloven § 16 andre ledd. Departementet understreker at adgangen til å gi etterfølgende godkjenning er en unntaksregel.

Med tanke på den belastningen en ugyldig ekteskapsinngåelse kan medføre for brudefolkene, er viktig at vigsler er påpasselig med at formalitetene ved vigselen blir fulgt.

Det framgår av ekteskapsloven § 1b at ekteskap skal inngås av egen fri vilje og med eget samtykke. Et ekteskap som ikke er inngått frivillig kan bli kjent ugyldig av domstolene, jf. ekteskapsloven § 16 tredje ledd.

Rettskilder

[Lov om ekteskap](#) av 4. juli 1991 nr. 47

[Forskrift om kommunale vigsler](#) av 18. september 2017 nr. 1421

[Forskrift om registrering og melding av vigsel](#) av 20. november 1992 nr. 854

[Forskrift om endring i forskrift om registrering og melding av vigsel](#) av 18. september 2017 nr. 1422

Forarbeidene til lovendringen om overføring av vigselsmyndighet fra domstolene til kommunen finnes i [Prop. 91 L \(2016-2017\)](#), [kapittel 3](#) og [Innst. 376 L \(2016-2017\)](#)

[Rundskriv Q-20/2016 om ekteskapsloven](#)

Vurdering/oppsummering:

Borgerlig vigsler kan gjennomføres i Bjugn kommune fra 01.01.2018, i tråd med endringer i ekteskapsloven.

Reglement for kommunale vigsler i Bjugn kommune:

Tid og sted:

Vigsler gjennomføres på fredager mellom 12.00 – 16.00 i Bjugn rådhus. Det settes av 20 minutter til hver vigsel.

Kostnader:

Vigsler i Bjugn rådhus er gratis.

Bestille tid:

Søknad sendes skriftlig til:

Bjugn kommune

Postmottak

Bjugn rådhus 7160 Bjugn

eller på mail til:

postmottak@bjugn.kommune.no

Gyldig legitimasjon:

Gyldig legitimasjon er gyldig pass, norsk førerkort eller bankkort med bilde og personnummer. Asylsøkerbevis godtas ikke som legitimasjon.

Original prøvingsattest fra folkeregisteret og kopi av brudeparets legitimasjon sendes deretter til: Bjugn kommune, postmottak, Bjugn rådhus, 7160 Bjugn.

Dokumentene kan også leveres i lukket konvolutt i rådhusets resepsjon. Konvolutten må merkes: vielser.

Søknad, kopi av legitimasjon og prøvingsattest må sendes inn senest to uker før ønsket vielsesdato.

Hvem utfører seremonien?

- Ogne Undertun - ordfører
- Hans Eide - varaordfører
- Medlemmer i Bjugn formannskap
- Rådmann i Bjugn kommune

Vigselsseremonien vil bli gjennomført av en av disse til avtalt tid. Det er ikke mulig selv å velge en bestemt person fra listen.

Hvor skjer vigselen:

Vigselsseremonien vil skje i kommunestyresalen i Bjugn rådhus.

Oppmøte:

I resepsjonen i Bjugn rådhus senest 15 minutter før avtalt tid for seremonien.

Seremonien:

Vigsler viser vei til kommunestyresalen hvor vielsen finner sted.

Vigsler leser vigselsformularet, som er en fastsatt tekst for borgerlig vigsel. Vigsler spør deretter om partene vil ha hverandre til ektefeller, før de erklæres for rette ektefolk.

Til slutt undertegner ekterparet, vitner og vigsler en vigselsmelding.

Det skal være to vitner til stede under seremonien. Dette er vanligvis forloverne, men det kan også være to andre myndige personer.

Hvis man ønsker kunstneriske innslag under vigselen kan Bjugn kommune være behjelpelig med praktisk tilrettelegging for dette (piano, lyd etc.)

Folkehelsevurdering:

Borgerlig vigsel i Bjugn kommune vil være et viktig tilbud til innbyggerne. Det er viktig at dette gjennomføres på en verdig og stilfull måte og dermed bidrar til at dette blir en positivt opplevd merkedag i ektefolkenes liv. Gjennom dette vil borgerlig vigsel ha en positiv effekt på folkehelsen.

Rådmannens innstilling:

- Saken tas til orientering.
- Reglement for kommunale vigsler i Bjugn kommune vedtas som fremlagt.
- I tillegg til ordfører og varaordfører kan vigsler utføres av medlemmer i Bjugn formannskap samt rådmann:
 - Sissel Eide Fremstad
 - Anne Torill Rødsjø
 - Mette Mari Leseth-Holm
 - Walter Braa
 - Einar Aaland
 - Emil Raaen
- Ordningen evalueres etter ett år, med mulighet for endringer f.o.m. 01.01.2019.
- Rådmannen utarbeider eksakte rutiner for vigsel som skal sikre lik gjennomføring uavhengig av vigsler